Verslag overleg rapporteurs Werkplein/WVS d.d. 15 oktober 2026

Aanwezig:	Christ van Wanrooij	rapporteur GGD
	Jennie Boer	rapporteur GGD
	Kim van Drongelen	portefeuillehouder Werkplein/WVS
	Michiel Puts	contactambtenaar Werkplein/WVS
	Jorik Bosters	griffie/notulist

Bespreekpunten

Het overleg wordt gestart met een globaal plan van aanpak; welke onderwerpen worden vandaag allemaal besproken? Er gaat worden gekeken naar de richtlijnen van de verbonden partijen, waarbij er wordt ingezoomd op de financiële en beleidsmatige richtlijnen van het Werkplein en WVS. Vervolgens wordt het algemene behandelproces geschetst. Gemeenteraden dienen richtlijnen in, de verbonden partijen geven een reactie hierop in de vorm van een kaderbrief (de gemeente ontvangt deze rond februari). De kaderbrief beschrijft de uitgangspunten die de verbonden partijen hanteren bij het opstellen van hun begroting.

Zoals al eerder is benoemd, zijn er twee soorten richtlijnen per verbonden partij: financiële en beleidsmatige richtlijnen. Door de heer Puts wordt aangekondigd dat er zowel bij het Werkplein als bij WVS herzieningen zijn in de begrotingen. Bij het Werkplein gaat het om een wijziging in de begroting van 2026 en bij WVS gaat het om een wijziging in de begroting 2027. Deze wijzigingen worden later in het gesprek toegelicht.

Algemene richtlijnen

Allereerst worden de algemene richtlijnen toegelicht. Deze zijn als volgt:

1. We verwachten van het bestuur van de gemeenschappelijke regeling dat zij een **structureel sluitende meerjarenbegroting**, waarin vier jaar vooruit wordt gekeken, aanbiedt aan de deelnemers. De gemeenschappelijke regeling vermeldt duidelijk de uitgangspunten die gebruikt zijn voor de begroting voor het komende jaar. In de begroting voor het komende jaar neemt de gemeenschappelijke regeling ook een overzicht op met de bijdragen voor de komende vier jaar per deelnemer.
2. De begroting wordt opgesteld op basis van **ongewijzigd beleid**. Er worden dus geen nieuwe taken of uitbreiding van bestaande taken in de primitieve begroting opgenomen, behalve als dit eerder door het algemeen bestuur is besloten.
3. De begroting bevat een overzicht met **het verloop van aanwezige reserves**. In dit overzicht is te zien wanneer de reserve wordt ingezet en voor welk bedrag per jaar. Hierin wordt ook het doel van de reserve omschreven.
4. De bijdrage van de deelnemende gemeenten in de begroting voor het komende jaar **stijgt maximaal met de geldende CAO-indexering, overige CAO-afspraken en de prijsontwikkeling uit de meest recente circulaire**. Voor het opstellen van zowel de kaderbrief als de begroting gebruikt de gemeenschappelijke regeling de dan meest recente circulaire voor zowel de loon- als de prijsindex. Hiervoor gebruiken we de meest

recente ramingen zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan van het Centraal Plan Bureau.

5. Een besluit van het algemeen bestuur van een verbonden partij tot instelling van een algemene reserve is **goed gemotiveerd, onderbouwd en voorzien van bijbehorende spelregels**. Op dit besluit van het algemeen bestuur wordt een zienswijzemogelijkheid geboden aan de deelnemende gemeenten bij de concept-begroting(wijziging). De algemene reserve wordt aangevuld tot de maximale hoogte zoals vastgesteld door het algemeen bestuur.
6. Een **positief jaarrekeningresultaat** wordt **uitgekeerd aan de deelnemers**. De gemeenschappelijke regeling kan hier alleen van afwijken door een duidelijk en gemotiveerd voorstel voor resultaatbestemming voor te leggen aan het algemeen bestuur. Over een dergelijk voorstel besluit het algemeen bestuur.
7. In de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing beschrijft de gemeenschappelijke regeling de **risico's met de meeste impact en de getroffen beheersingsmaatregelen**. Ook geeft de gemeenschappelijke regeling inzicht in de benodigde weerstandscapaciteit.
   **voor de volledige beschrijving van de richtlijnen wordt verwezen naar pagina 148-149 van de begroting.*

WVS

Met betrekking tot WVS wordt aangegeven dat Deloitte heeft geadviseerd dat WVS een algemene reserve aanhoudt. Daardoor is continu een reserve aanwezig en dit heeft alles te maken met ondernemersrisico. Ook wordt aangegeven dat er maar drie dagen tussen het ontvangen van en doorbetalen van de rijkssubsidies zit. Met de reserve heeft WVS voldoende liquide middelen om eventuele vertraging in de doorbetalingen op te vangen.

Ten aanzien van beschut werk wordt opgemerkt dat Etten-Leur ruim boven de taakstelling zit. WVS krijgt wel één op één de financiering. De gemeente Etten-Leur sluist de middelen voor beschut werk door naar het Werkplein en die kopen in bij WVS. Wanneer Werkplein meer uitgeeft aan beschut werk, wordt het door de gemeente aangevuld.

Daarbij wordt aangegeven dat er bewust voor is gekozen om boven de taakstelling te plaatsen. In de praktijk is het lastig is om de mensen in beweging te krijgen wanneer de taakstelling vol zit; er zijn lange wachtrijen, waardoor het te lang kan duren voordat mensen worden geholpen. Andere passende vormen van ondersteuning die dan nodig zijn, zijn vaak in verhouding duurder dan beschut werk.

Verder wordt gevraagd naar de begeleidingskosten: is daar een financiële buffer voor? Hier wordt aangegeven dat er per kandidaat een vast budget is. Wanneer er meer mensen boven de taakstelling zijn geplaatst, dan wordt dit opgevangen binnen de Werkpleinbegroting. Voor een aantal gemeenten geldt dat zij een onderbenutting van de taakstelling kennen. De hiervoor beschikbare middelen worden benut voor de gemeenten met overrealisatie. zoals Etten-Leur.

Vanaf 2028 gaat de financieringssystematiek vanuit het Rijk wijzigen, dan wordt de taakstelling min of meer losgelaten en ontvangen gemeenten rijksmiddelen gebaseerd op basis van gerealiseerde aantallen.

Ten aanzien van de beleidsmatige richtlijnen wordt opgemerkt dat deze zich vooral richten op de ketensamenwerking. Het is belang dat wordt gewerkt met concrete doelstellingen en dat er niet

wordt samengewerkt om maar te willen samenwerken. Op 1 december komen de directeuren van WVS en Werkplein langs bij de fractiespecialisten om o.a. toelichting over de samenwerking te geven.

Werkplein

De beleidsmatige richtlijnen voor het Werkplein hebben, net als bij WVS, vooral betrekking op de ketensamenwerking.

Daarbij is het belangrijk dat de geldstromen die met deze samenwerking gemoeid zijn goed in beeld zijn: wat hoort waar?
De wethouder geeft aan dat de insteek van het overleg met de fractiespecialisten op 1 december vooral is om meer informatie te verstrekken over de veranderende doelgroepen en de inzet binnen de ketensamenwerking daarvoor. Waar bestaat het bestand uit? De verschillende doelgroepen zijn o.a.: jongeren, statushouders, Oekraïners. Het gaat niet alleen maar om alledaagse problemen wat vraagt om een specifieke aanpak.

Begrotingswijzigingen WVS en Werkplein

De twee aangekondigde begrotingswijzigingen komen nog naar de raad, maar de heer Puts wil deze wijzigingen al kort toelichten. Bij WVS gaat het om een wijziging van de begroting 2027. Dit is aangepast vanwege de rijkssubsidie. De rijksbijdrage voor de sociale werkvoorziening valt hoger uit, het verwachte tekort van WVS wordt daardoor lager. De gemeentelijke bijdrage wordt daarom verlaagd.

De gewijzigde begroting van WVS moet nog formeel binnenkomen. Deze gewijzigde begroting zal worden verwerkt in de eerste Bestuursrapportage (Berap) van 2027.

Bij het Werkplein gaat het om een wijziging van de begroting 2026. Deze wijziging is verwerkt in de tweede Berap van 2026 van de gemeente. Deze ligt over een paar weken voor in de raad. Hierin zullen een aantal mutaties te zien zijn, waarbij het deels gaat om rijksbijdragen die één op één worden doorgesluisd vanuit het Rijk naar de gemeente. Dit gaat budgetneutraal.

Ten aanzien van de uitkeringslasten laat de begrotingswijziging een forse toename zien. Twee oorzaken voor deze wijziging zijn het moment van opstellen van de begroting en de indexatie uitkeringsnormen.

De begroting 2026 van het Werkplein is al begin 2025 opgesteld. De toename van het aantal bijstandsgerechtigden is echter groter gebleken dan destijds verwacht. De prognoses van het CPB die het Werkplein hanteert bij het opstellen van zijn begroting, zijn na het opstellen van de oorspronkelijke begroting 2026 meermaals gewijzigd. De prognoses van het CPB fluctueren, waardoor je als individuele gemeente af en toe achter de feiten aanloopt.

Daarnaast is ook de indexatie van de uitkeringsnormen hoger uitgevallen. Ongeveer de helft van de hogere lasten voor de bijstandsuitkeringen zijn het gevolg van deze hogere indexering. Opgemerkt wordt dat de indexatie van de uitkeringsnormen ervoor zorgt dat de prikkel om weer te gaan werken kleiner wordt; het loont amper en dat blijft een lastig punt.

De hogere bijstandslasten worden grotendeels gecompenseerd door het Rijk. In de 2e Berap/ begroting van de gemeente Etten-Leur is dit lastig te zien omdat het BUIG-budget voor de uitkeringslasten door het Rijk in 2 fases is opgehoogd. De 2e berap laat dan ook maar een deel van de verhoging zien. Alles opgeteld blijft er voor 2026 er een tekort op het BUIG-budget van 160.000 euro. Op een BUIG-budget van 16 miljoen is die 160.000 'slechts' 1%. Er komt voor de begrotingswijziging van het Werkplein een apart raadsvoorstel naar de raad met de mogelijkheid om een eventuele zienswijze in te dienen.

Gevraagd wordt of de groei van loonkostensubsidies, één op één worden gecompenseerd in de rijksmiddelen die we ontvangen. Het jaar waarin extra plaatsen worden gecreëerd is de gemeente eigen risicodrager. In jaar 2 worden de extra plaatsen door het Rijk weer meegenomen.

Waar komt de sterke groei van het aantal loonkostensubsidies vandaan? Dit komt o.a. door de start van de Participatiewet en het gelijktijdig deels afsluiten van de Wajong. Daardoor blijven tot zeker 2040 de aantallen in het doelgroepenregister stijgen.

Voor deze groep wordt bekeken of er extra inzet nodig is. Er is veel uitval en werkgevers geven aan dat er veel begeleiding bij komt kijken. Vandaar dat er wordt nagedacht om de job coaching (nazorg) langer te laten duren.

Verschillende vragen

Er wordt een vraag gesteld over de ontwikkeltrajecten bij WVS en of het gaat om betaalde of onbetaalde werkzaamheden. De meeste ontwikkelprojecten zijn onbetaald. Maar er zijn ook zogenaamde opstap- en vangnetbanen bij WVS: tijdelijke banen met als doel om uiteindelijk door te stromen naar een reguliere werkgever.

De uitstroom van bijstand naar werk blijft dit jaar achter ten opzichte van vorig jaar. Hoe komt dat?
Uitplaatsingen waren een hele periode best lastig te verwezenlijken, aangezien de afdeling uitplaatsing met tekorten in de formatie te kampen had. Er wordt ook opgemerkt dat de doelgroepen steeds meer veranderen. Dit vraagt ook om andere dienstverlening, onder andere binnen de ketensamenwerking tussen Werkplein en WVS.

Op het vlak van inburgeraars en de daar bijhorende zelfstandigheidsroute en verplichte stages worden bijvoorbeeld nu twee trajecten gestart door WVS en refugeeteam.
Ook het welbekende draaideureffect moet worden voorkomen, maar dat is en blijft lastig vanwege de diverse, complexe doelgroepen. Er wordt voorgesteld om op dit vlak kennis uit te wisselen met de gemeente Tilburg; het kan nooit kwaad om van elkaar te leren.

Ook wordt gevraagd naar de organisatiestructuur van het Werkcentrum; hoe ziet dat eruit? Het regionaal werkcentrum bevindt zich in Breda en is gevestigd in het stadion van NAC Breda. Er zijn verschillende financieringsstromen die naar het regionaal werkcentrum gaan om o.a. jeugdwerkloosheid, levenslang ontwikkelen, inclusieve arbeidsmarkt, zij-instromers en speciale trajecten te behandelen. Er wordt opgemerkt dat de locatie niet goed bereikbaar is voor de inwoners. Aangegeven wordt dat hierom door het Werkcentrum ook gekeken wordt naar een andere locatie.

Vervolgens wordt gevraagd of mensen die gebruikmaken van de NUG-dienstverlening een grote doelgroep is in de gemeente Etten-Leur? Op basis van wat binnenkomt via het Werkplein wordt deze doelgroep getypeerd als relatief beperkt. Wel wordt deze dienstverlening nog weinig naar buiten gebracht. Werkplein heeft in reactie op een motie van de gemeente Roosendaal toegezegd om meer naar buiten te treden. Zodat bepaalde aspecten vroegtijdig wordt opgemerkt.

Namens de regio van het Werkplein, ISD Brabantse Wal en WVS sluit één bestuurder aan in het bestuurlijk overleg van de arbeidsmarktregio, waardoor de rol beperkt is. De wethouder is van mening dat er meer zeggingskracht uit onze hoek mag komen en daarom staat zij open om als bestuurder ook aan te sluiten. Daarentegen wordt opgemerkt dat de vakbonden die aansluiten over het algemeen niet te veel bestuurders willen. De conclusie vanuit gemeente Etten-Leur is dat de zeggingskracht voor nu te summier is.

Als laatste wordt stilgestaan bij een van de meest recente ontwikkelingen: AI. De opkomst van AI neemt natuurlijk het een en ander met zich mee. In de begroting wordt hier weinig over gesproken. Waarom is dat zo? Wordt het niet gebruikt? Wat is de visie? Werkplein kijkt naar hoe AI kan worden ingezet. De heer van Wanrooij geeft aan dat er bij de gemeente Tilburg verschillende AI-modules zijn die bijvoorbeeld kunnen helpen met de verslaglegging. Dat geeft de medewerkers de mogelijkheid om meer aandacht voor de klant te hebben, want het verslag en alle verbanden die tijdens het gespreken worden gelegd, wordt voor je gemaakt.

Mevrouw Boer vraagt of er nog een sessie/rapporteursoverleg wordt gepland met betrekking tot de D9. De heer Bosters geeft aan dit te gaan navragen bij de heer Voeten. (NOOT Wim Voeten: dit overleg wordt voorbereid en zal naar verwachting in december 2026 plaatsvinden).

Voor het verslag

Jorik Bosters

Raadsadviseur/Plaatsvervangend griffier